

EESTI RAHVUSRAAMATUKOGU
NATIONAL LIBRARY OF ESTONIA

Mis kasu on pärandi säilitamisest?

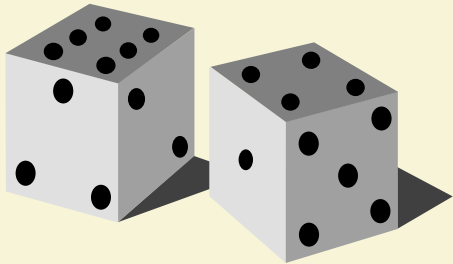
**Strateegiast, digiteerimisest ja
raamatukogudest**

Mihkel Reial

Millest jutt

- Rahvuslikust inforessursist
- Digitaalsest informatsioonist
- Infopoliitikast
- Strateegiast
- Koostööst
- Sihtgrupist
- Raamatukogust
- Digitaalsest arhiivist

Eellugu

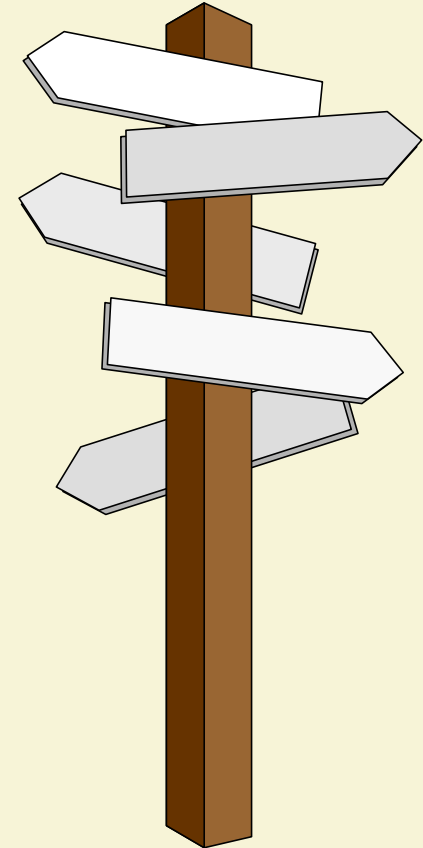
- Informatsioon sünnib üha sagedamini digitaalsena
- sünnib kõikjal - äris, meedias, teadusasutustes, mäluasutustes jne
- erinev IT keskkond - iga laps oma nägu

Rahvuslik inforessurs

- Kõik antud riigi territooriumil kasutatavad infoallikad nii materiaalsed kui digitaalsed
- Mäluasutuse kogud - rahvusliku mälu kandjad?
- Digitaalselt sündinud informatsioon
- Digiteeritud informatsioon

Valikud

- Mida koguda?
- mida digiteerida?
- mida säilitada?
- kus ja mis kujul säilitada?
- kes teeb valikuid?
- kes korraldab töö, kes vastutab?
- mis see maksma läheb, kes maksab?

Uus poliitika

- Puudub ühtne riiklik kultuuriväärtuste digiteerimise ja digitaalse säilitamise poliitika
- **VALI KORD!**
- 27.jaanuaril 2003 moodustati kultuuriministeeriumi juurde töörühm strateegia välja töötamiseks Eesti kultuuripärandi digitaalseks säilitamiseks

IP põhialused : tegevussuunad (kultuur)

- Rahvusliku andmebaasi (e-kultuur) loomine rahvusliku inforessursi kokkukogumiseks ja infoteenuste väljaarendamiseks ning digitaalsete arhiivide loomiseks:
  - Riikliku programmi ettevalmistamine rahvusliku mäluvaramu talletamiseks digitaalsel infokandjal
  - Digiteeritud rahvusliku mäluvaramu integreerimine haridusasutuste e-õpikonnaga.
  - Rahvaraamatukogude andmebaaside digiteerimine.

Strateegia

- Kultuuripärand. Digitaalne kultuuripärand
- Milleks digiteerida?
- Valiku printsiibid
- Digiteerimine
- Kirjeldamine
- Säilitamine
- Kasutamine
- Säilitamise korraldamine
- Vaade tulevikku
- Ettepanekud

Strateegiast

- Strateegiline eesmärk - tagada kultuuripärandi kui terviku säilimine...ja kättesaadavaks tegemine...
- Mõisted - Mis on kultuuripärand?
  - Pärand - pärijale siirduv surnud isiku vara (Eesti keelesõnaraamat)
  - Digitaalselt sündinud - millal muutub pärandiks?
  - Kes on pärija?

Strateegiast

- Lisaks töö korraldamise põhimõtete kirjeldusele peetakse oluliseks:
  - luua soovitud eri valdkondade digitaalse informatsiooni kirjeldavate metaandmete ütlustamiseks
  - välja töötada projekt(id) Euroopa rahade kaasamiseks
  - selgitada välja vajaminevad rahalised kulud

Ühiskondlik lepe

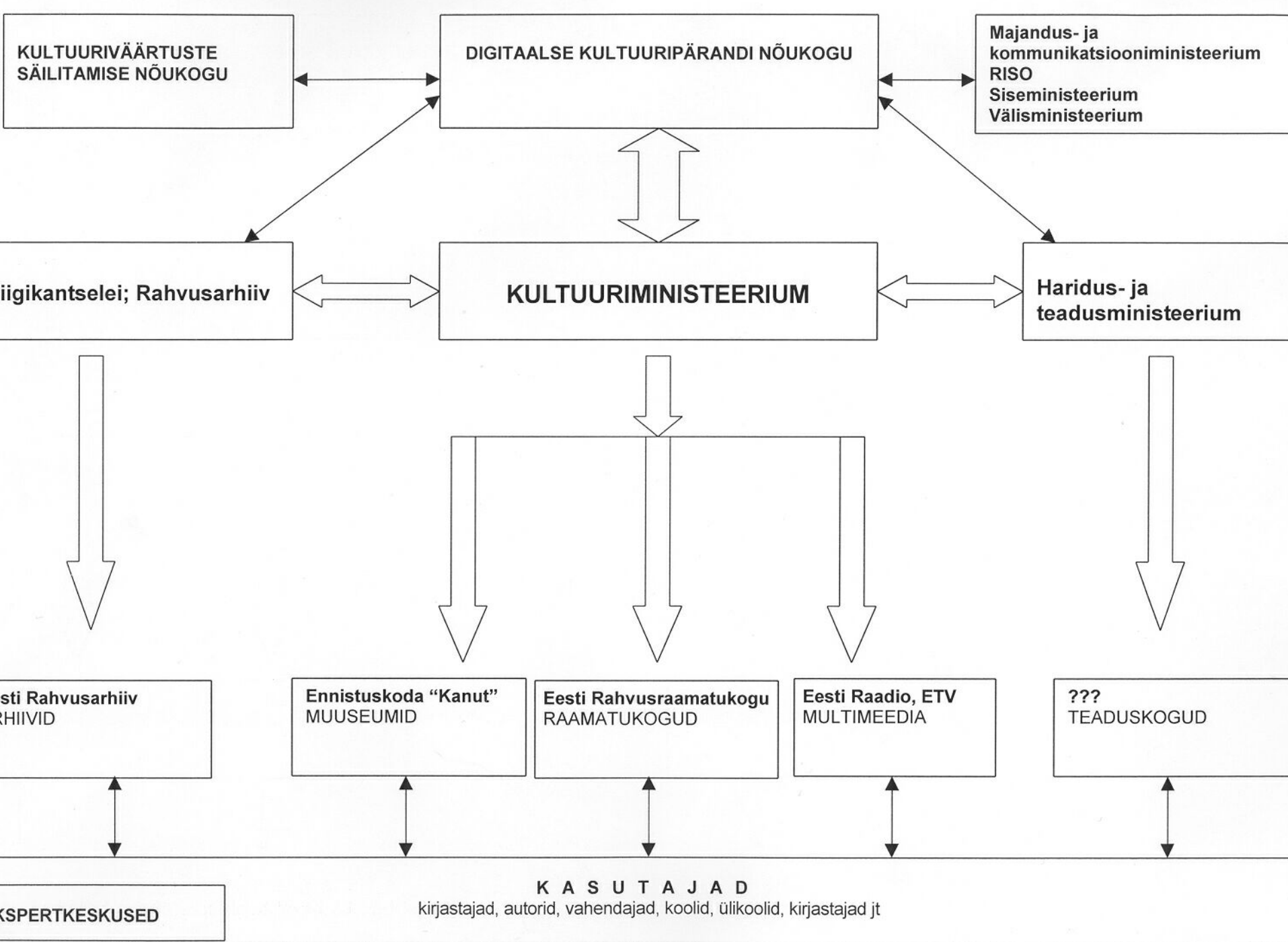
- Koostöö - ressursse omavate isikute huvide ühitamine
- Huvid - riigi, asutuse, grupihuvid - prioriteetidid
- Kliendi huvid - piiranguteta pidev juurdepääs komplekssele informatsioonile

- Lõimumine kliendi huvides
- Digitaalne säilitamine - võimaluste loomine tulevikuks

Sihtgrupist

- Strateegia sihtgrupp
  - otsustajad-rahastajad
  - tegijad
- Tegevuste sihtgrupp
  - kasutajad täna
  - kasutajad homme
- Kas on sihtrühmades olulised erinevused?
- Klientide ootused täna ja tulevikus

Raamatukogu rollid

- Inforessursi omanik või omandiõiguste kandja
- Ressursi koguja ja kirjeldaja
- Vahendaja sihtgruppidele
- Informatsiooni sisu käsitlemise oskusteabe omanik, arendaja ja kasutajate koolitaja
- Ressursi säilitaja

Mille eest vastutab

- Kultuuripärandi säilimise eest
- Valikute tegemise eest vastavalt prioriteetidele
- Digiteerimistöode nõuetekohase teostamise eest
- Kirjeldamise eest vastavalt reeglitele ja normidele
- Arendusprojektide koostamise ja täitmise eest
- Omandi- ja autorikaitsenõuete täitmise eest
- Juurdepääsi tagamise eest
- Digitaalse materjali kogumise eest
- Digitaalse materjali säilimise eest

Digitaalne säilitamine

- Andmekandjad vananevad
- Tarkvara vananeb
- Riistvara vananeb
- Võimalikud lahendused
  - originaalse IT keskkonna säilitamine
  - materjali pidev konverteerimine uude keskkonda
  - riist- ja tarkvarast sõltumatud standardvormingud
- **Tsentraalne digitaalne arhiiv**

Arhiivist

- Digitaalne arhiiv
  - arhiiviseadus
  - asjaajamise ja arhiivinduse arengukava
- Digitaalne repositoorium
  - usaldusväärne, pikaajalise säilitamise standarditele vastav digiarhiiv
- Rahvuslik mäluvaramu
  - e-õpikeskkond

Testimisprojekt

- ReUSE - digitaalse repositooriumi loomine
- Finantseerimine EL programmi E-Content raames
- Eestist osaleb Rahvusraamatukogu
- Eesmärgid:
  - arhiveerimiskeskonna (tarkvara) testimine ja valik
  - arhiveerimisteenuste loomine

Täna tähelepanu eest!

Küsimused?